

uafbrudt i det fjerde Band mellem 6 til 15 Maaneder, førend den faar sig omdannet til Gydelaks og dermed bliver legefærdig. Ingen af begge Former tager Næring til sig under Opholdet i Ferskvandet, hvortil deres Mave heller ikke er stiftet, da den fylder sig med en Slim uden Spor af Syre. Vinterlaksen tilbringer altsaa fastende hin lange Tid i Ferskvandet, og de Stoffer, som den bruger til sin Omdannelse og til Udviklingen af sine Forplantningsstoffer, tages dels af dens opsparede Fedtmasser og dels endog af dens Muskler.

Anvender man nu dette paa Randers Fjord og navnlig paa Spørgsmaalet, om Laksen yngler i denne, saa vil Svaret efter min Opfattelse blive omtrent følgende:

Den Fisk, som man i Randers alene kalder Laks, altsaa den bekendte „Randers Laks“, yngler ikke i Randers Fjord eller Gudena. Denne Fisk er nemlig „Winterlaks“ i dette Ords fornævnte Betydning, der for at yngle skulde tilbringe 6 a 15 Maaneder i Ferskvandet, men som forhindres heri derved, at dens Vandring op ad Farvandet afbrydes af Frijsenvold Fiskegaard, der ikke tillader en eneste Laks at slippe igennem, bortset fra Brud paa Fiskegaardens, Oversvømmelser og deslige.

Men gaar der da ikke ogsaa „Gydelaks“ op i Randers Fjord? Svaret herpaa maa efter de mig tilkomne Oplysninger blive bekræftende, men man kalder dem ikke i Randers for Laks, anser dem heller ikke for at være dette, men kalder dem „Rødørreder“. Disse ere imidlertid ikke Ørreder, men „Gydelaks“; de ere fuldkommen saa store som andre velbekendte Laks. Hannerne have Krogen, Forplantningsstofferne ere fuldt udviklede, og Beskrivelsen af disse saakaldte „Rødørreder“'s Udseende m. v. stemmer ganske med den, der i Professor Viltens fornævnte Afhandling findes af Gydelaksen, alt saaledes, som jeg erfarede ved Samtaler med Fiskere og andre under mit Ophold i Randers i Slutningen af September d. A. Man jagde mig tillige fra bedste Kilde, at i Modsætning til Laksen er Rødørredernes Forekomst kun sjælden, og at de allerfleste af dem ere Hanner, hvorfor man paa Fiskegaarden, hvor man har en Befrugtningsanstalt — men ikke en Udflæknings- eller Opdrætningsanstalt — benytter deres Melke til dermed at befrugte Rognen af Graørreder. Om der herved fremkommer Bastarder, eller om man maatte i nogen Grad forveksle Laksen i Yngledragt med Graørreden, eller om begge Dele maatte være Tilfældet, savner jeg Kundskab om. Her saavel som i mange andre Forhold paa Randers Fjord synes at være Opgaver at løse for den paa Finanslovsforslaget i indeværende Rigsdagssamling foreslaaede biologiske Station.

Efter det anførte maa jeg antage, at Laksen kun i ringe Omfang yngler i Randers Fjord, hovedsagelig fordi Frijsenvold Fiskegaard forhindrer den deri. Derjom denne Forhindring fjernes, synes der næppe at kunne være Tvivl om, at Laksen vilde gaa op ad Silkeborg til, og at Farvandet vilde frembyde Betingelserne for, at Laksen kunde yngle, men om saadan Yngel vilde komme Lakseskieret i Randers Fjord og Gudenaen i nogen væsentlig Grad til gode, saaledes at dette blev langt rigeligere end hidtil i de forløbne Aarhundreder, i hvilke Farvandet har været spærret ved Frijsenvold, og tidligere ved Østergaard og Ulstrup Laksegaarde, er et Spørgsmaal, som kun en lang Erfaring vilde kunne afgøre med nogenlunde Paalidelighed. Det maa nemlig erindres, at Laksen er en Fisk, der i Saltvandet foretager meget lange Vandringer, hvad man med Sikkerhed har kunnet paavise ved de Fiskekroge, der undertiden findes i den, og hvis Form og Indretning er forskellig paa de forskellige Fangesteder, saa at man af Krogen kan kende, paa hvilket Fange- revier Laksen har slugt Krogen og frigjort sig ved at rive Linen over. Allerede den meget lange Tid, som Laksen bruger til under sit Ophold i det fjerde Band at udvikle sine Forplantningsprodukter, synes at tyde paa, at den ikke yngler hvert Aar, men kun efter længere mellemliggende Tidsrum, hvilket yderligere turde vinde i Sandsynlighed, naar ses hen til de overordentlige Krav, som Udviklingen af bemeldte Produkter stiller til dens Organisme. I hvilket Ferskvand Laksen, naar Forplantningsdriften omsider efter dens lange Omstreifen igen melder sig, søger ind, vil ikke være let at sige. Vel fremsættes med megen Styrke den Paastand, at Laksen atter vender tilbage til det Band, i hvilket den er født; men nogen afgørende Beviser herfor ere ikke komne mig for Dje. Hvad man med Sikkerhed kan sige er alene, at det samme gælder om Laksen som om alle andre Vandrefisk, nemlig at dens Hyppighed er særdeles variabel og veksler i ganske ubestemmelige Perioder. Saaledes nævnes i den ovenfor nævnte Afhandling af Professor Viltens, at i Rhinen paa Strækningen fra Basel til Schaffhausen i Aaret 1878 fangedes 4565 Laks, i Aaret 1879 derimod kun 1934 Stykker. Lignende Variationer optræde i Randers Fjord. Saaledes angiver Kommissionsbetænkningen af 25de September 1884, at Fangsten